

Ola Hendar
010-473 53 81
Fredrik Malmberg
010-473 50 00

Till
Utbildningsdepartementet

Svar på remiss gällande Framtidsval – karriärvägledning för individer och samhälle, SOU 2019:4, U2019/00243/S

Regeringen har begärt Specialpedagogiska skolmyndighetens yttrande över betänkandet Framtidsval – karriär-vägledning för individ och samhälle. Yttrandet är avgränsat till frågor som rör myndighetens verksamhetsområde och följer den ordning som förslagen presenteras i betänkandet.

Sammanfattning

I direktiven för utredningen ingår att föreslå åtgärder för att minska betydelsen av kön, social bakgrund och funktionsnedsättning vid utbildnings- och yrkesval. Specialpedagogiska skolmyndigheten har i tidigare remissvar pekat på att övergången mellan studier och arbete är särskilt svår för studerande med funktionsnedsättning. Utredningens förslag kan stärka övergången från studier till arbete för vissa elever men inte för alla. Specialpedagogiska skolmyndigheten bedömer att utredningens förslag inte förbättrar övergången för gruppen elever med funktionshinder i sin helhet.

10.2 Benämningen studie- och yrkesvägledning förändras

Specialpedagogiska skolmyndigheten har inga synpunkter på att Studie- och yrkesvägledare byter namn till karriärvägledare.

Många ungdomar står utanför både studier och arbete och därför föreslår Specialpedagogiska skolmyndigheten regeringen att överväga om att ge Studie- och yrkesvägledning en tydligare funktion i skolans inre arbete så att fler elever stannar kvar allt längre i utbildning. Studie- och yrkesvägledning behöver förebygga studieavhopp, inte bli en vägledning först när avhopp blir synliga.

Avsnitt 10.3 Elevernas tillgång till karriärvägledning ska tydliggöras och stärkas

Specialpedagogiska skolmyndigheten avstyrker förslaget.

Enligt direktiven för utredningen ska utredaren föreslå möjliga åtgärder för att förbättra situationen för elever och studerande med funktionsnedsättning.

Utredningen redovisar ett flertal rapporter som beskriver att situationen för elever och studerande med funktionsnedsättning inte är tillfredställande. Inget av det som framkommer av rapporterna återfinns i utredningens förslag.

Specialpedagogiska skolmyndigheten ser inte att utredningen i tillräcklig grad uppfyllt direktiven inom detta område.

10.4 Karriärvägledarens uppgifter ska tydliggöras

Specialpedagogiska skolmyndigheten delar utredningens bedömning att uppdraget för Studie- och yrkesvägledare behöver förtydligas. I detta tydliggörande behöver fokus riktas mot de elever som har de största utmaningarna att stanna kvar i utbildning samt elever med stora svårigheter i övergången från studier till arbete.

10.5.1 Framtidsval ska införas i grundskolan och motsvarande skolformer och avsnitt 10.5.2 Garanterad tid för framtidsval

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker förslagen.

10.5.3 Uppgift om elevens deltagande i framtidsval ska dokumenteras i betygsdokumenten

Specialpedagogiska skolmyndigheten avstyrker förslaget.

Det finns goda skäl att följa upp att skolor erbjuder ett kvalitativt stöd för elevernas studie- och yrkesvägledning. Men att göra det som en dokumentation i betygsdokumentet tror vi inte ger avsedd effekt. Istället bör ett övervägande göras om att förtydliga uppdraget för Studie- och yrkesvägledare med syfte att mäta antalet studerande som fullföljer gymnasiet. Studie- och yrkesvägledare bör tillsammans med övrig skolpersonal tydligare arbeta för att förebygga elevers och studerandes fullföljande av sina utbildningar. Speciellt viktigt är det när det gäller elever och studerande med funktionsnedsättning.

10.5.4 Stärkt karriärvägledningsperspektiv i grundskolan och motsvarande skolformer

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker förslaget.

10.5.5 Stärkt karriärvägledning i utbildningen på gymnasial nivå

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker förslaget.

10.8 Huvudmannen ska ha en plan för karriärvägledningen

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker förslaget.

Huvudmannens plan bör omfatta aktiviteter som riktar sig till elever och studerande med funktionsnedsättning.

10.9 Ändring av Arbetsförmedlingens instruktion

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker förslaget.

10.10 Ändring av Skolverkets instruktion

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker förslaget

10.11 Kompetensutvecklande insatser samt stärkt karriärvägledningsperspektiv i högskolornas examensbeskrivningar för lärarutbildningarna

Specialpedagogiska skolmyndigheten avstyrker förslaget.

Elever och studerande med funktionsnedsättning finns i alla skolformer.

Övergången från studier till arbetsliv är särskilt svår för personer med

funktionsnedsättning. Av den anledningen är det överraskande att utredningen väljer att begränsa uppdraget till enbart vissa skolformer.

10.12 Fler möjligheter att utbilda sig till karriärvägledare och en översyn av grundutbildningen

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker förslaget och delar bedömningen.

10.13 Uppdrag till Skolverket om digitala vägledningsverk-tyg

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker förslaget.

11 Ikraftträdande

Specialpedagogiska skolmyndigheten har inga synpunkter på förslaget.

Föredragande har i detta ärende Ola Hendar varit.

För Specialpedagogiska skolmyndigheten

Fredrik

Elektroniskt
undertecknad av
Fredrik Malmberg

Malmberg

Datum: 2019.05.28
16:50:52 +02'00'

Fredrik Malmberg
Generaldirektör